

HOTĂRÂREA nr.1-169/2023
cu privire la examinarea cererii doamnei Elena Ceruța referitoare la aprobarea
cumulului funcției de procuror cu activitatea didactică

12 octombrie 2023

municipiul Chișinău

Examinând cererea doamnei Elena Ceruța și audiind informația prezentată de către doamna Angela Motuzoc, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Pe rolul Consiliului Superior al Procurorilor se află cererea doamnei Elena Ceruța, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (*suspendată din funcție*), privind exprimarea acordului referitor la cumulul funcției de procuror cu activitatea de antrenor de sport.

Analizând subiectul menționat, Consiliul Superior al Procurorilor notează raționamentele de drept și de fapt, care se circumscriu procedurii de referință.

Potrivit art.56 alin.(2) din Codul muncii nr.154/2003, salariatul are dreptul să încheie contracte individuale de muncă, concomitent și cu alți angajatori (munca prin cumul), dacă acest lucru nu este interzis de legislația în vigoare.

În accepțiunea art.14 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate.

Cu titlu de excepție, conform art.14 alin.(2) din Legea nr.3/2016, procurorul poate desfășura activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, iar regulile cumulului funcției cu aceste activități se stabilesc de către Consiliul Superior al Procurorilor.

Respectiv, din sensul legii rezultă clar și expres că procurorii nu pot exercita alte activități, decât cele didactice și științifice, cu precizarea că și acestea din urmă nu reprezintă un drept de aplicare automată sau implicită, dar se impune conformarea lor cu reguli stabilite de Consiliul Superior al Procurorilor. Din cumulul acestor circumstanțe juridice rezultă expres că autoritatea publică vizată a fost investită cu dreptul discreționar de a decide asupra condițiilor în care pot fi desfășurate, de către procurori, activitățile didactice și științifice în cumul cu funcția deținută.

În context, prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018 au fost aprobate Regulile privind cumulul funcției de procuror cu activitățile didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, potrivit cărora procurorul poate realiza cumulul funcției cu activități didactice și/sau științifice pe durată determinată sau cu timp parțial, care să nu afecteze exercitarea obligațiilor funcționale și să nu aducă atingere principiilor de organizare și de activitate a Procuraturii. Totodată, prin regulile de referință s-a stabilit că pentru fiecare cerere de cumul a funcției de procuror cu activități didactice și/sau științifice, Consiliul Superior al Procurorilor va analiza respectarea condițiilor stabilite de Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 și actul normativ instituțional.

La fel, Consiliul reține că, potrivit pct.4 din Regulile privind cumulul funcției de procuror cu activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul

autorităților sau instituțiilor publice¹, activitățile didactice și/sau științifice pot fi desfășurate de procuror în cadrul facultăților și/sau instituțiilor de învățământ superior la disciplinele de profil, atât la programele de studii superioare de licență (ciclul I), cât și la programele de studii superioare de master și de doctorat (ciclurile II și III), în cadrul Institutului Național al Justiției, în cadrul instruirilor organizate pentru categoriile profesionale din sfera publică sau în cadrul proiectelor ce vizează implementarea politicii naționale și internaționale a statului în materie penală (domeniile de competență ale Procuraturii).

Rezultând din cererile depuse, doamna Elena Ceruța solicită acordul pentru cumularea funcției cu practicarea activității de antrenor de sport. De asemenea, doamna Elena Ceruța a anexat demersul Directorului SRL "Xxxxxx Xxx", privind eliberarea acordului pentru practicarea de către aceasta a activității de antrenor în cadrul clubului "Xxxxxx Xxxxxx"; copia ordinului cu privire la suspendarea din funcție; copia certificatului privind absolvirea cursurilor în domeniul „Fitness și programe de recreare” în cadrul Universității Xxxxxxxx; captură de ecran din Enciclopedia liberă WIKIPEDIA la cuvântul "Antrenor"; copia de pe răspunsul Autorității Naționale de Integritate nr. xx/xxxx din xx.xx.2023.

Conform răspunsului Autorității Naționale de Integritate², situația doamnei Elena Ceruța urmează a fi examinată în concordanță cu Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018 cu privire la stabilirea Regulilor privind cumulul funcției de procuror cu activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, în vederea prevenirii unor eventuale situații de incompatibilitate.

În procesul examinării acestei cereri, doamna Elena Ceruța și-a expus punctul de vedere în ședința Consiliului Superior al Procurorilor și a prezentat argumentele în susținerea adresării, iar pentru ședința din 12.10.2023 a solicitat continuarea cercetărilor în absența dumneaei.

Aferent subiectului, Consiliul Superior al Procurorilor notează că în speța descrisă nu sunt întrunite condițiile care derivă din Regulile privind cumulul funcției de procuror cu activitățile didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018, or activitatea pentru care se solicită eliberarea acordului (*antrenor de sport în cadrul unui club sportiv*) nu se include în categoria disciplinelor de profil, conexe funcției de procuror.

Potrivit prevederilor constituționale³, procurorul exercită atribuțiile Procuraturii de contribuire la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății, statului prin intermediul procedurilor penale și a altor proceduri prevăzute de lege.

Constatările de referință au fost dezvoltate în art. 2 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, unde se stabilește expres că procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică, care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege.

¹ aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018

² Răspunsul nr. xx/xxxx din xx.xx.2023

³ art. 124 din Constituția Republicii Moldova

Corespunzător, art.4 din Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică notează că exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității.

Reieșind din analiza sistemică a acestor prevederi normative, deducem perspectiva extrem de riguroasă, avută în vedere de legiuitor, în ceea ce privește statutul procurorilor, a căror activitate are un rol fundamental în societate.

În același registru de argumentare notăm că și organismele de monitorizare impun o vigoare deosebită atunci când se pune în discuție organizarea activității procurorilor. Astfel, s-a consacrat viziunea conform căreia procurorii urmează să adere la cele mai înalte standarde etice și profesionale și întotdeauna să se comporte în mod imparțial și obiectiv⁴. De asemenea, pentru a promova încrederea publicului, procurorii trebuie să fie independenți, dar și să se simtă responsabili⁵.

Este, astfel, axiomatic faptul că statutului procurorului îi revine, în substanța sa, un grad înalt de rezervă și limitări, dat fiind rolul său specific în arhitectura autorității judecătorești.

Esența activității lui constă în aplicarea legii în contextul procedurilor penale și anume acesta este pilonul de bază, în jurul căruia trebuie analizate posibilitățile realizării unor atribuții prin cumul.

În lumina reflecțiilor expuse, voința legiuitorului din art. 14 alin.(1) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură este clară și previzibilă – funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate.

Din formularea respectivă rezultă, fără echivoc, care este regula fundamentală, nefiind deduse careva confuzii juridice sau ambiguități de apreciere, care să necesite interpretări sau să conducă la coliziuni de norme.

Posibilitatea admisă în art. 14 alin.(2) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură are forma unei excepții stricte, condiționată de reguli elaborate de Consiliul Superior al Procurorilor.

În concluzie, este extrem de limitată posibilitatea acordată unui procuror pentru a desfășura și alte activități/funcții, deoarece profilul său profesional se aliniază înfăptuirii actului de justiție, care, *per se*, este o misiune constituțională.

Este evident că particularitățile ce derivă din necesitatea protejării prestigiului profesiei impun menținerea, prin întreaga conduită a procurorului, a unei atitudini rezervate, pentru a exclude chiar și aparențele privind o eventuală asociere cu o activitate de profil comercial.

Rezumând actele și lucrările efectuate în examinarea prezentei spețe, deducem că autoarea cererii distinge, în esență, două probleme: posibilitatea exercitării activității de antrenor de sport și aprecierea situației procurorului suspendat din funcție, care, în vederea asigurării familiei cu minimul de subzistență, este nevoit să practice alte activități remunerate.

În prezentul caz, solicitarea de prestare a activității de antrenor se circumscrie serviciilor pe care le oferă un club sportiv, în calitate de entitate privată. Profilul unei asemenea activități nu poate fi asociat instruirii didactice, compatibilă cu statutul de

⁴ Carta de la Roma (Avizul nr. 9 (2014) al CCPE)

⁵ Avizul CCPE nr. 13 (2018)

procuror, rigorile căruia au fost analizate *supra* și exced regulilor stabilite de Consiliul Superior al Procurorilor pe acest domeniu.

Complementar, activitatea solicitată, presupunând, logic, și o remunerare, implică un raport juridic de muncă, un contract cu entitatea privată de referință, care promovează servicii de recreere, nefiind posibilă o eventuală egalare sau asimilare cu instruire specifice domeniului judiciar.

Mai mult, activitatea de antrenare sportivă nu se realizează în cadrul unei instituții de învățământ și nu corespunde limitelor ce rezultă din sensul incompatibilităților reglementate în art. 14 din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură.

Referitor la cealaltă problemă, abordată de autoarea adresării, notăm că, fiind suspendat din funcție, procurorul rămâne sub efectul normelor juridice privind incompatibilitățile ce țin de statutul său. În aceste circumstanțe, analiza incompatibilităților se efectuează după standardele descrise mai sus. Celelalte elemente aferente, invocate în adresare exced competenței Consiliului Superior al Procurorilor, nefiind posibilă aprecierea, *in extenso*, a normelor în contextul aplicării legii.

Ținând cont de constatările expuse, în rezultatul deliberării și exprimării votului de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor va respinge solicitarea doamnei Elena Ceruța privind eliberarea acordului în vederea cumulării funcției de procuror cu activitatea didactică de antrenor de sport în cadrul entității private - fitness-club "Xxxxx Xxxxx" din mun. Chișinău.

În temeiul argumentelor invocate, în conformitate cu prevederile art.56 alin.(2) din Codul muncii, coroborate cu art.14 alin.(2), art.70 alin.(1) lit. n), art.77 alin.(6) și (7) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.191 alin.(5) lit. a) din Codul administrativ, precum și în virtutea Regulilor privind cumulum funcției de procuror cu activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, aprobate prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-168/18 din 12.12.2018, având în vedere rezultatele votului exprimat de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge cumulum funcției de procuror cu activitatea didactică de antrenor de sport, solicitat de doamna Elena Ceruța, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, suspendată din funcție.
2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.
3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în condițiile legii.

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC